

АНОТАЦІЇ

Аврочев О.Ю. - Порівняльна характеристика морфологічних якостей яєць курей кросу «Хай – Лайн W–36» та «Хай – Лайн braun» залежно від віку птиці

Встановлено закономірності швидкого підвищення маси яєць курей кросу «Хай-Лайн W 36» від 25 – тижневого до 54 – тижневого віку на відміну від коричневого. Було відмічено, що збільшення маси яєць на початку яйцепладки для кросу «Хай-Лайн W – 36» з 25 до 54 тижневого віку здійснюється переважно за рахунок різкого збільшення вмісту маси білка та жовтка. Але маса жовтка зростала дуже різко. Завдяки цьому і показник співвідношення білок / жовток знизився з 2,7% до 2,17%. Високий показник співвідношення для коричневого кросу залишився майже сталим (2,73%). Стабілізація співвідношення білок / жовток до рівня 2,1 починається з 43 – тижневого віку птиці, що нехарактерно для птиці створеної на основі породи леггорн. Енергетична цінність яйця у віці 54 тижні виявиласьвищою у білого кросу (641,8 кДж), у порівнянні з коричневим (575,3 кДж).

Ключові слова: індекс форми, енергетична цінність, великий діаметр білка, великий діаметр жовтка, маса яйця, маса білка, маса жовтка, маса шкаралупи.

Бірюкова О.Д. - Сучасний стан племінних ресурсів вітчизняних молочних порід великої рогатої худоби

Проведено моніторинг стану племінних ресурсів молочних порід України. Встановлено, що кількість бугаїв, що використовуються для відтворення маточного поголів'я постійно зменшується, особливо вітчизняних молочних порід (на 45% за останні 3 роки). В основних молочних породах України спостерігається зниження поголів'я на 20-25% та кількості племінних статусів на 35-40%. Проте, спостерігається зростання частки високопродуктивних корів та показників продуктивності.

Ключові слова: генеалогічна структура, племінна цінність, інбридинг, племінні ресурси, лінії

Парасочка І.Ф., Бодряшова К.В., Сидorenko О.В., Журавель А.П. - Мікроеволюційні процеси в популяції свиней великої чорної породи

У статті розглянуто особливості генетичної структури локальної породи свиней великої чорної за групами крові та аналіз генотипів популяції ПСП „Дзвеняче” за генами receptorів естрогену (ESR) та меланокортину-4 (MC4R). За ЕАЕ системою в усіх стадах зафіковано підвищену кількість гомозиготних генотипів. Стадо ПСП „Дзвеняче” за результатами атестації 2011 року характеризується меншою консолідованистю і кількістю гомозиготних генотипів. У тварин виявлено поліморфізм досліджених генів: ESR та MC4R. За дослідженнями виявлено, що всі тварини гетерозиготні за маркерами кількісних ознак, за винятком свиноматок Ліри 646 (BB) і Рози 242 (MM).

Ключові слова: імуногенетичні маркери, генофонд, велика чорна порода свиней, алель, генотип, гомозиготність, гени ESR, MC4R

Бородай В.П., Задорожній А.А. - Напрями створення племінної бази у м'ясному птахівництві України

Визначені сучасні пріоритети розвитку бройлерного птахівництва. Визначені основні проблеми ведення галузі. Зазначена унікальний проекту групи підприємств ТОВ «Агрика продукти питання» та перспективність сучасних тенденцій світового племінного птахівництва.

Ключові слова: м'ясо птахівництво, крос, селекція, проект

Буюклу Г.І., Писаренко А.В. - Стан збереження генофонду червоної степової породи на сучасному етапі

Обстеження семи генофондових стад червоної степової породи, показали, що рівень їх продуктивності коливався від 3343 кг до 4410 кг молока за закінчену лактацію при вмісті жиру від 3,75 до 4,18%. За генотиповою структурою популяції складаються з чистопорідних тварин та генотипів, які включають різну частку спадковості червоної степової та поліпшуючих порід. Із обстежених 1944 корів виявлено 328 чистопорідних, що складає 16,9%, а 74,8% від загальної кількості мають умовну частку спадковості червоної степової породи більше 50%.

Ключові слова: велика рогата худоба, червона степова порода, генофонд, продуктивність

Ведмеденко О.В., Карпенко О.В. - Моделювання і прогнозування живої маси курей коричневих кросів яєчного напрямку продуктивності

Проведена порівняльна оцінка використання моделей Т. Бріджеса і Ф. Річардса для опису і прогнозування живої маси птиці коричневих кросів. Виявлена більш висока прогнозована цінність моделі Т. Бріджеса, що дозволяє рекомендувати її для вивчення закономірностей росту птиці в ранньому віці.

Ключові слова: жива маса, асимптона, період ембріонального розвитку, кінетична швидкість росту, експоненційна швидкість росту, крива росту, онтогенез.

Вдовиченко Ю.В., Омельченко Л.О., Івіна-Маляренко О.С. - Природна резистентність тварин південної м'ясної породи великої рогатої худоби

Установлено, що у корів південної м'ясної породи сформовані ефективні механізми природної резистентності, які забезпечують збереження температурного гомеостазу, колоїдно-осмотичного тиску, активізують клітинні та гуморальні фактори неспецифічної резистентності і забезпечують здоров'я тварин, високу продуктивність та відтворчу здатність в умовах температурного навантаження.

Ключові слова: неспецифічна резистентність, гомеостаз, температурне навантаження, теплостійкість, альбуміни, γ -глобуліни, клітинні, гуморальні фактори імунітету.

Вовченко Б.О., Третьякова Л.В. - Фенотипова мінливість основних селекційних ознак асканійської каракульської породи

Вивчені смушкова та м'ясна продуктивності молодняку овець асканійської каракульської породи, одержаного від матерів різних типів конституції. Результати досліджень свідчать, що рівень мінливості основних ознак м'ясної продуктивності коливалися в межах 1,7...42,1%.

Ключові слова: вівці, асканійська каракульська порода, продуктивність, мінливість ознак.

Вовченко Б.О., Шитець А.В. - М'ясна продуктивність чистопородних і помісних баранчиків

Надана оцінка м'ясних якостей помісних овець, одержаних при схрещуванні маток асканійської тонкорунної породи з кросбредними асканійськими баранами. У тушах помісних ягнят 4- і 8-місячного віку кількість м'яса першого гатунку на 0,6-1,3 % більше, ніж у чистопорідних аналогів. Від баранців 12-місячного віку перевага помісного молодняку у порівнянні з чистопородним дніпропетровського типом за гатунковим складом м'яса першого і другого гатунків у помісей складає 93,52 % проти 91,90 % у чистопородного молодняку

Ключові слова: баранина, м'ясна продуктивність, вихід м'яса, породи овець

Вовченко Б.О., Клюєнков В.О. - Оцінка племінних та продуктивних якостей вівцематок дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи

Проведені дослідження вівцематок дніпропетровського типу асканійської м'ясо-вовнової породи дозволили оцінити динаміку росту і розвитку, відгодівельні і відтворювальні якості, ефективність їх використання.

Ключові слова: вівцематки, багатоплідність, збереженість, продуктивність.

Герасименко В.В. - Імуногенетичні аспекти збереження генофондів локальних порід свиней

Вивчено ефективність використання генетичних систем еритроцитарних антигенів та деяких поліморфних білків сироватки крові для збереження генофонду замкненої популяції свиней української степової рябої породи.

Рекомендується проводити добір батьківських пар за генотипом, спрямований на одержання нашадків з підвищеним рівнем гетерозиготності за комплексом генетичних систем маркених генів, доповнений обов'язковим індивідуальним відбором для ремонту стада молодняку, який має типові для породи інтегровані генотипи.

Ключові слова: маркерні гени, інтегровані генотипи, рівень гетерозиготності, збереження генофондів, локальні породи свиней.

Гиль М.І., Крамаренко С.С., Волков В.А. - Моніторинг алелофонду української чорно-рябої молочної худоби

Виконано дослідження молекулярної мінливості генеалогічних ліній української чорно-рябої молочної породи. Встановлена генетична характеристика цих породно-структурних формувань, їх генетична тотожність та різноманітність, оцінено ступень генетичної диференціації та генетичну близькість за частотою еритроцитарних антигенів.

Ключові слова: алель, локус, еритроцитарні антигени, порода, молочна худоба, генетична тотожність, генетична диференціація.

Гришина Л.П. - Удосконалення методів оцінки племінної цінності кнурів-плідників у селекційному стаді

Проведено оцінку племінної цінності кнурів-плідників великої білої породи за продуктивними ознаками дочок з врахуванням продуктивності матерів. Цей метод передбачає випробування плідників у гомо- і гетерогенних варіантах підбору за рівнем продуктивності свиноматок.

У результаті проведених досліджень встановлена доцільність використання плідників нейтрального типу для удосконалення ліній і типів у межах породи, а зрівняльного і домінуючого типів – при схрещуванні та гібридизації для посилення прояву ефекту гетерозису за продуктивними ознаками.

Ключові слова: препotentність, кнури-плідники, фенотип, заводський тип, спадковість, відтворні якості.

Гузєєв Ю.В. - Буйволівство України: минуле, сучасне і можливе майбутнє

В статті викладено минуле, сучасний стан буйволівства України, господарсько-корисні ознаки та обґрунтована доцільність відновлення цієї галузі в Україні.

Ключові слова: буйволи, генофонд, популяція, продуктивність.

Задорожний А.А. - Напрями досліджень з селекційної роботи за рядом ознак

В статті подано аналітичний матеріал щодо наукових досліджень, які проводяться в Росії з селекційної роботи. Розглянуто різні селекційно-технологічні прийоми (за спадковими ознаками, конверсією корму, підвищення ембріональної і постембріональної життєздатності з використанням сімейної селекції, додаткових біологічних тестів, типу райдужної оболонки, екологічно безпечних фізичних і хімічних дій на інкубаційні яйця і курчат в ранньому віці).

Ключові слова: селекція, ознака, вибір, птахівництво.

Іванов В.О., Нестеренко О.П., Кремінська Т.В. – Адаптаційні властивості свиней в умовах промислового виробництва свинини

У статті наведено виявлення впливу адаптації свиней до місцевих умов промислової технології виробництва свинини та шляхи вирішення проблеми з метою підвищення їх продуктивності.

Ключові слова: свині, адаптація, продуктивність, виробництво свинини.

Каратеєва О.І. - Розвиток лінійних промірів худоби різних порід молочного напряму продуктивності

Наведено результати досліджень використання основних лінійних промірів тварин для характеристики екстер'єру і типу будови тіла повновікових корів української чорно-рябої та української червоної молочних і червоної степової порід в умовах півдня України.

Ключові слова: порода, висота в холці, коса довжина тулуба, глибина, ширина та обхват грудей, обхват п'ястка, ширина в маклоках, лінійні проміри, екстер'єр.

Кислинська А.І. - Терморегуляція організму свиней імпортний популяції в процесі адаптації на півдні України

У статті представлена порівняльна характеристика основних показників терморегуляції імпортної популяції свиней великої білої породи угорської селекції в умовах Миколаївської області.

Ключові слова: велика біла порода, популяція свиней угорської селекції, ландрас, дюрок, температура тіла, частота дихання.

Кириченко В.А. – Генетичні особливості різних ліній овець багатоплідного типу асканійської каракульської породи за локусами гемоглобіну та трансферину

Досліджені генетичні особливості різних ліній овець багатоплідного типу асканійської каракульської породи за розподілом генотипів та алелів поліморфних локусів гемоглобіну та трансферину. Встановлено, що генетичні відмінності між лініями овець цього типу за дослідженнями поліморфними білковими локусами виявились не дуже контрастними та мали низький рівень диференціації.

Ключові слова: вівці, лінія, локус, гемоглобін, трансферин.

Коваленко В. П., Нежлукченко Т.І., Нежлукченко Н.В. - Основні прийоми управління селекційними процесами у тваринництві

Розроблено систему контролю селекційних змін в популяціях сільськогосподарських тварин шляхом оцінки ефекту селекції динаміки мінливості ознак та параметрів кривих. Розглянуто типи дії відбору при селекції на підвищення продуктивності або консолідації основних господарсько-корисних ознак.

Ключові слова: селекційний процес, популяція, селекційна ознака, породотворення, гістограми розподілу, динаміка змін

Коваленко В. П., Нежлукченко Т. І., Шкарапата Я. Є., Лемеза І.С. - Управління і моніторинг селекційними процесами в тваринництві при створенні високопродуктивних популяцій з використанням кращого світового генофонду

В роботі представляється узагальнений досвід з вирішення питань інформаційного забезпечення породоутворюючого процесу з використанням інформаційних технологій, комп'ютерної техніки і генетико-математичних методів, створення системи моніторингу з керування процесами удосконалення існую-

них та створення нових ліній, типів в галузях дрібного тваринництва – свинарства, птахівництва, вівчарства.

Ключові слова: моніторинг, генетика, породи, лінії, кроси, АСУ-селекція.

Коваленко В. П., Пелих Н.Л., Панкєєв С.П. – Відтворювальні якості свиноматок великої білої породи внутрішньо-породного типу УВБ-3 залежно нового індексу материнських якостей

Визначені відтворювальні якості свиноматок за даними чотирьох опоросів залежно індексу життєздатності. Встановлено, що за IV опорос найвищими показниками характеризувалися свиноматки класу М⁺; у цьому класі відмічена більша багатоплідність – 11,7 голів, молочність – 55,8 кг, а за III опорос багатоплідність склала 13,6 голів, молочність – 79,4 кг, маса гнізда на час відлучення у віці 60 діб – 206,2 кг.

З метою вивчення долі впливу вивчаючих факторів на показники мінливості відтворювальних якостей свиноматок за даними чотирьох опоросів був проведений однофакторний дисперсійний аналіз. Встановлено, що найбільшу долю впливу мала багатоплідність (89,0%; Р<0,001) і великoplідність (25,0%; Р<0,01); при цьому F-критерій за цими показниками склав 4,18 та 8,30, що перевищує I та III поріг вірогідності за критерієм Фішера.

Ключові слова: відтворювальні якості, відбір, індекс вирівняності гнізд, індекс співвідношення маси поросят до маси маток, індекс життєздатності, доля впливу, критерій Фішера.

Бащенко М.І., Ковтун С.І. - Сучасний стан та перспективи застосування біотехнологій у тваринництві

Проведено аналіз сучасного стану біотехнологій у тваринництві та окреслено стратегію застосування в селекційно-племінній роботі сучасних методів на основі трансплантації ембріонів великої рогатої худоби. Розкрито стан робіт із трансплантації ембріонів у передових країнах світу та обґрунтовано перспективи раціонального застосування біотехнологічних методів у тваринництві України.

Ключові слова: велика рогата худоба, трансплантація ембріонів, ранній ембріогенез, сексована сперма бугаїв.

Халак В.І., Козирь В.С., Мартюшенко В.Л. - Інтер'єрні особливості свиней різних генотипів та їх зв'язок з відгодівельними, забійними і м'ясними якостями

Викладено результати досліджень відгодівельних, забійних і м'ясних якостей молодняку свиней різних генотипів, біохімічних показників сироватки крові, а також встановлено рівень їх кореляційних зв'язків.

Ключові слова: молодняк свиней, генотип, відгодівельні, забійні, м'ясні якості, біохімічні показники сироватки крові, кореляційні зв'язки

Костенко С.О., Драгулян М.В. - Прогнозування багатоплідності свиней за допомогою цитогенетичних та ДНК-маркерів

Виявлено частоти алелей та генотипів генів *FSHR*, *NCOA1*, *ESR*, та *PRLR* у тварин української м'ясної та уельської порід. Встановлено перевагу свиноматок

української м'ясної та уельської порід певних генотипів над їх аналогами. Проведено цитогенетичне тестування свиноматок та виявлено, що при збільшенні частоти клітин з мікроядрами у тварин з бажаним та проміжним генотипом відмічалось зменшення багатоплідності з кореляцією $r = -0,30$ та зменшувався відсоток збереженості потомства з кореляцією $r = -0,48$ ($0,99 > P > 0,95$).

Для розробки селекційної стратегії нами пропонується побудова маркерних профілей свиней, в яких відображені генотипи тварин за цитогенетичними та ДНК-маркерами.

Ключові слова: Sus scrofa, свиня свійська, FSHR, NCOA1, ESR, PRLR, мікроядра, українська м'ясна порода, уельська порода, збереженість, багатоплідність.

Кудрик Н.А. - Перспективи розвитку новоствореної асканійської каракульської породи овець

Проаналізовано стан і перспективи розвитку асканійської каракульської породи овець. Основними шляхами підвищення ефективності та конкурентоздатності галузі є комплексний підхід щодо виробництва і переробки усіх видів продукції каракулівництва.

Ключові слова: асканійська каракульська порода, вівці, смушки, лінія, внутрішньопородні типи, конкурентоздатність, каракулівництво

Кушнеренко В.Г., Сурженко М.В. – Взаємодія зовнішнього середовища і генотипу, та його вплив на рівень яичної продуктивності птиці м'ясо-ячного типу

В процесі створення нової породної групи м'ясо-ячного типу вивчена взаємодія "генотип х середовище", яка проявляється при розміщенні птиці в різних ярусах кліткової батареї. Встановлено, що несучки придніпровського типу мають адитивну норму за ознаками несучості в класі M⁺ за живою масою та розміщенні в верхніх ярусах кліткових батарей.

Ключові слова: птахівництво, генотип, несучість, маси яєць, вплив середовища

Лановенко О.Г. - Можливість використання генетичних маркерів у селекції на продуктивність інbredних популяцій *Gallus domesticus L*

У представлений роботі розглядається можливість використання внутріпопуляційної частоти груп крові B- та E-систем домашньої птиці (*Gallus domesticus L.*) для прогнозування продуктивності та життєздатності окремих популяцій та вибору методу селекції. Підкреслена необхідність використовувати в якості генетичних маркерів продуктивності такі якісні ознаки, за якими спостерігається фенотиповий поліморфізм.

Ключові слова: геном, ДНК-маркери, внутріпопуляційний поліморфізм, групи крові, штучний добір.

Литвиненко Т.В., Бунь Ю.С. - Ефективність селекції корів української чорно-рябої молочної породи за молочною продуктивністю

Вивчено ефективність методу розведення за лініями та їх вплив на показники молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи.

Також висвітлені кореляційні зв'язки між господарсько-корисними ознаками (надій та жирність молока) у корів-рекордисток стада.

Ключові слова: корова, порода, лінія, молочна продуктивність

Любінський О.І., Шуплик В.В., Каспров Р.В. - Селекційно-генетична оцінка вимені у корів прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи

Викладені результати селекційно-генетичної оцінки морфологічних і функціональних властивостей вимені корів різних селекційних груп прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи. Встановлено, що корови мають добре показники придатності вимені до сучасних вимог машинного доїння. Виявлено позитивні коефіцієнти кореляції між величиною добового надою з ознаками, які об'єктивно характеризують форму, величину, об'єм вимені: обхват, довжина, ширина, глибина і довжина передньої четверті. Високі величини кореляції також виявлено з індексом вимені і швидкістю молоковіддачі.

Ключові слова: бугай, вим'я, надій, індекс, кореляція.

Мельник В.О., Бондар А.О., Кравченко О.О., Стародубець О.О. - Відтворювальна якість свиноматок та репродуктивна здатність кнурів-плідників різних генотипів в умовах племзаводів

Вивчено відтворювальні якості чистопородних свиноматок та гіbridних свинок камборо ($B\bar{B} \times L$), а також репродуктивні якості чистопородних і термінальних кнурів кантор ($D \times P$). Визначено підвищенні відтворні якості гіbridних свиноматок в порівнянні з чистопородними та високі репродуктивні здатності термінальних кнурів кантор в умовах племзаводів.

Ключові слова: свиноматки, кнури-плідники, відтворювальна якість, репродуктивна здатність, помісні і гіbridні тварини.

Шеремета В.І., Опанасенко О.С. Оцінка відтворювальної здатності кнурів-плідників за індексом еякуляції

Встановлено, що середні індекси еякуляції, розраховані за даними двох садок, дають можливість оцінити відтворну здатність кнурів та відібрати плідники з вищими показниками об'єму та концентрації сперміїв, оскільки коефіцієнт множиної кореляції між цими ознаками є вірогідним помірного ступеню зв'язку – $r = 0,563$.

Ключові слова: свинарство, кнури-плідники, відтворювальна якість, індексна оцінка.

Осадча Ю.В. – Вплив маси інкубаційних яєць на життездатність ембріонів страусів

Проведено аналіз результатів інкубації яєць страусів загальною кількістю 1807 яєць на основі їх передінкубаційного розподілу на класи за масою. Визначені параметри маси інкубаційних яєць за якими був би ефективним відбір для поліпшення основних результатів інкубації – підвищення виводимості яєць, виводу страусенят та зменшення відходів інкубації.

Ключові слова: страуси, маса яєць, виводимість яєць, життєздатність ембріонів.

Остапенко В.І. - Морфологічні якості яєць та алометрична залежність їх складових у птиці кращих світових кросів

Досліджено вплив генотипових особливостей яєчних кросів на мінливість маси яєць та їх складових – маси білка і маси жовтка. Аналіз алометричних залежностей свідчить, що найбільш швидко формується маса жовтка і його співвідношення до маси білка. Виявлені закономірності рекомендується враховувати при оцінці харчових та інкубаційних яєць.

Ключові слова: білок, жовток, алометричні залежності, інкубація, яєчні кроси птиці.

Папакіна Н.С., Пласкальний А.І. - Оцінка продуктивності потомства

Надана оцінка перевіряємих баранів-плідників за якістю потомства, визначені окремі показники господарсько-корисних ознак, та загальна оцінка плідників таврійського типу асканійської тонкорунної породи в умовах ВАТ «Червоний чабан».

Ключові слова: вівчарство, таврійський тип, плідники, господарські ознаки.

Пастухова Т. А. – Вплив віку запліднення телиць породи шароле на їх подальшу продуктивну і відтворювальну здатність

У статті викладено результати досліджень щодо впливу віку запліднення телиць породи шароле української селекції на відтворювальну здатність корів Осіменіння телиць породи шароле української селекції як у ранньому (до 14 місяців) так і пізньому (старше 24 місяців) віці призводить до зниження продуктивної і відтворювальної здатності корів при подальшому їх використанні.

Ключові слова: телиці, шароле, вік запліднення, збереження молодняку, відтворювальна здатність.

Пелих В.Г., Хижняк В.Ю. - Екстер'єрні особливості свиней м'ясного напряму продуктивності в умовах ВАТ «Племзавод «Степной» Запорізької області

В статті наведена порівняльна оцінка свиней порід ландрас та дюрок м'ясного напряму, представлено показники їх продуктивності та залежність багатоплідності від довжини тулуба та обхвату грудей.

Ключові слова. Свині породи дюрок та ландрас, внутрішньопорідний тип, м'ясний напрям продуктивності, відтворювальні та відгодівельні якості, генетичний потенціал, скоростиглість.

Пелих В.Г., Чернишов І. В., Левченко М.В. - Генофонд м'ясних порід та перспективи його використання в свинарстві

У статті, наведені, основні м'ясні породи свиней України та перспективи їх використання в свинарстві, показники кращих генотипів конституційно міцних, високопродуктивних племінних тварин.

Ключові слова: м'ясні породи, генофонд, українська м'ясна, полтавська м'ясна, ландрас, дюрок, червоно-поясна, червона білопояса, уельська породи.

Писаренко А. В. - Аналіз рівня молочної продуктивності корів у процесі генезису стада червоної степової породи

Аналіз різних методів підбору тварин у процесі генезису стада племрепродуктора ПСП «Приморський» Запорізької області довів можливість підвищення показників молочної продуктивності при чистопородному розведенні червоної степової породи. Використання поліпшуючої англерської породи сприяє збільшенню вмісту жиру в молоці, але величина надоїв помісних тварин нижча, ніж у чистопородних.

Ключові слова: генофонд, червона степова порода, генезис, підбір, молочна продуктивність.

Писаренко Н.Б. - Селекційно-генетичні особливості корів різного періоду господарського використання

Досліджено селекційно-генетичні особливості корів різного строку господарського використання. Проведено порівняння показників довічного використання у носіїв та не носіїв деяких алелів ЕАВ-локусу. Встановлено, що певні алелі В-системи мають різну селективну цінність та можуть використовуватись при веденні селекційної роботи спрямованої на підвищення довголіття молочної худоби.

Ключові слова: господарське використання, закінчена лактація, алелі ЕАВ-локусу, селективна цінність.

Северов О.В., Рожков В.В., Мірошниченко І.П., Сморочинський О.М. – Ефективність використання кнурів породи ландрас на свиноматках великої білої породи в умовах фермерського господарства

Викладені результати досліджень використання кнурів-плідників породи ландрас на свиноматках великої білої породи в умовах фермерського господарства. Проаналізовані відгодівельні та забійні якості чистопородного і помісного молодняку. Визначена економічна ефективність свинини в господарстві.

Ключові слова: кнури-плідники, свиноматки, підсвинки.

Сморочинський О.М., Філімонова Ю. - Оцінка м'ясної продуктивності української червоної молочної породи

Наведені дані порівняльної характеристики відгодівельних та забійних якостей некастрованих бугайців української червоної молочної породи. Проаналізована ефективність виробництва яловичини при розведені худоби зазначених генотипів.

Ключові слова: бугайці, технологія, відгодівля, інтенсивність росту, м'ясна продуктивність.

Стародуб Л.Ф. - Порівняльна оцінка рівня генетичного вантажу в геномі великої рогатої худоби окремих племгосподарств України

Представлені результати досліджень особливостей спонтанної хромосомної мінливості великої рогатої худоби, аналіз вікової і породної мінливості

каріотипу; аналіз впливу пігментної мутації «Red» на рівень стабільності каріотипу тварин.

Ключові слова: каріотип, розведення тварин, мутації, генетичний моніторинг, доместикація,

Коваленко В.П., Стрижак Т.А., Хватов А.І., Хватова М.А., Акімов О.В. – Використання математичних функцій для визначення закономірностей росту та прогнозування живої маси свиней

Визначено можливість використання генетико-математичних моделей росту для раннього прогнозування кінцевих показників росту у різні вікові періоди, точність прогнозу та адекватності прогностичних і фактичних форм кривої росту. Зазначена висока точність прогнозу, та адекватність прогностичної кривої в усіх вікові періоди, для математичних моделей Броді–Шмальгаузена, Пюттера-Берталанфі, Бріджеса, Річардса

Ключові слова: математичне моделювання, точність прогнозу, крива росту.

Судика В.В., Буштрук М.В., Старostenko І.С., Титаренко І.В.– Моделювання альтернативних варіантів програми селекції популяції молочної худоби

Найважливішими факторами, які впливають на генетичний прогрес у популяціях є кількість батьків бугаїв та маточного поголів'я активної частини популяції, яких осіменяють спермою перевірюваних бугаїв, кількість ефективних дочок на одного перевірюваного за потомством бугая, банк тривалого зберігання сперми перевірюваних плідників.

Ключові слова: селекційний процес, перевірювані бугаї, генетичний прогрес, банк сперми, червоно-ряба і чорно-ряба худоба, лінії.

Топіха В. С., Лихач В. Я., Луговий С. І., Коновалов І. В. – Беконні якості свиней породи ландрас

Наведено результати досліджень беконних якостей свиней породи ландрас за різних поєднань. Виявлено, що збільшення виробництва беконної свинини можна досягти використовуючи додатково до чистопородних свиней породи ландрас помісей, отриманих в результаті прямого та реципрокного схрещування порід ландрас та дюрок.

Ключові слова: свині, порода ландрас, беконні якості.

Топіха В.С., Мельник В.О., Кравченко О.О. - Вікова динаміка екстремерних показників кнурів різних генотипів

В статті наведено результати досліджень динаміки промірів довжини тулуба та обхвату грудей за лопатками кнурів, а також індексу збитості в породному та віковому аспекті. Встановлено особливості та взаємозвязок між індексом компактності будови тіла та статевого диморфізму у кнурів-плідників різних м'ясних генотипів.

Ключові слова: довжина тулуба, обхват грудей за лопатками, індекс збитості, статевий диморфізм.

Дубинський О.Л. - Особливості формування м'ясної продуктивності у тварин різних генотипів південної м'ясної породи великої рогатої худоби

Викладено результати досліджень щодо формування м'ясної продуктивності різних генетичних підтипов таврійського типу південної м'ясної породи. Установлена вірогідно вища інтенсивність та енергія росту бугайців і теличок низькокровного за «часткою» спадковості зебу генетичного підтипу, а також вища інтенсивність формування та напруга росту в досліджувані вікові періоди.

Ключові слова: м'ясне скотарство, фенотип, південні м'ясна порода, генотип, інтенсивність росту

Туніковська Л.Г. - Використання сучасних методів селекції у свинарстві

Показано доцільність використання оптимального поєднання констант росту для відбору високопродуктивних тварин. Розроблено селекційні індекси і встановлено доцільність використання моделі Бріджеса для оцінки тварин за комплексом ознак.

Ключові слова: ріст, кінетична й експоненційна швидкість росту, селекційні індекси, відтворювальні, відгодівельні якості.

Хвостик В. П. - Генетична структура за овобілками гусей F₂-F₃ створюваної диморфної популяції

Досліджено генетичну структуру за протеїновими локусами яєчного білку гусей другої та третьої генерацій в процесі виведення диморфної популяції. Рівень гетерозиготності цієї птиці становив 13,75-15,00%. За генетичною структурою гуси F₂-F₃ подібні між собою та рейнською породою, яка брала участь у їх створенні.

Ключові слова: гуси, поліморфізм, алелі, локус, рівень гетерозиготності, яєчний білок.

Церенюк О.М. – Поліморфізм генів QTL у свиней нових заводських одиниць в породах ландрас та уельс

Досліджено поліморфізм генів QTL – RYR1, PRLR, ESR та MC4R у тварин заводських одиниць що створюються у породах ландрас та уельс у порівнянні з тваринами породи ландрас вітчизняної селекції та уельс англійської селекції. Проведено порівняння з поліморфізмом відповідних генів у тварин великої білої породи свиней.

Ключові слова: QTL, RYR1, PRLR, ESR, MC4R, свині.

Шабаєв О.В., Онищенко В.А. - Характеристика якісних показників яєць птиці перспективних кросів

В статті розглянуто морфофізичні показники яєць птиці кросів Хай Лайн білий і Хай Лайн коричневий. Виявили генотипові і онтогенетичні закономірності за ознаками якості яєць птиці різних кросів, що можуть бути використані при подальшій селекційній роботі.

Ключові слова: генотип, крос, яєчна птиця, маса яйця, індекс форми, вихід яєчної маси, маса жовтку.

Шабля В.П., Задорожна І.Ю. - Селекційна й економічна ефективність раннього прогнозування молочної продуктивності.

Наведено селекційні та економічні результати апробації метода раннього прогнозування молочної продуктивності на базі екстер'єрних показників телиць. Доведено, що ранній добір цим методом забезпечує ефективне вибракування малоцінних тварин у ранньому віці, і як наслідок, – отримання додаткового прибутку.

Ключові слова: телиці, селекція, ранній добір, прогнозування, економічна ефективність, вибракування, екстер'єрні показники, молочна продуктивність.

Щербина О.В. - Особливості росту і розвитку молодняку птиці яично-го напрямку продуктивності

В статті наведено результати оцінки росту курчат яєчного кросу Іза Браун в умовах України за 90 добовий період утримання.

Було вивчено динаміку живої маси та збереженість курчат за різними класами розподілу, зроблено аналіз за ступеню мінливості

Проаналізовано середньодобовий приріст курчат в рівновагових угрупуваннях, було встановлено перевагу дослідної птиці над контрольною групою.

Ключові слова: крос, середньодобовий приріст, популяція, збереженість, жива маса.

Ярюк І.І. - Порівняльне вивчення відгодівельних якостей молодняку свиней різних поєднань

Наведено відгодівельні якості молодняку свиней, одержаного від поєдання маток полтавської м'ясної породи з кнурами різного напрямку продуктивності. Встановлено, що кращими показниками при оптимальній годівлі характеризувалися помісні підсвинки від маток полтавської та кнурів ландрас і червоної білопоясової порід.

Ключові слова: свиноматки, кнури, схрещування, середньодобовий приріст, кормова одиниця.

Маслюк А. М. - Вікова динаміка відтворювальних якостей свиноматок української степової білої породи

Наведено результати вікової динаміки відтворювальних якостей свиноматок української степової білої породи свиней з врахуванням порядкового номеру опоросу. Встановлено, що багатоплідність свиноматок зростає до шостого опоросу, а потім поступово знижується, залишаючись при цьому на рівні першого класу. Маса гнізда найвищою була у третьому опоросі, а в наступних відмічено її незначний спад.

Ключові слова: свині, вікова динаміка, багатоплідність, молочність, маса гнізда.

Котенджи Г.П., Левченко І.В. - Оцінка відтворювальних якостей корів сумського внутріпородного типу української чорно-рябої породи

Наведена характеристика відтворювальних якостей корів сумського внутріпородного типу української чорно-рябої молочної породи в залежності від походження і лінійної належності.

Ключові слова: відтворювальні якості, сумський внутріпородний тип, надій, кількість молочного жиру.

Микитюк В.В. – Спадкова обумовленість і мінливість селекційних ознак потомства за впливу матерів

На основі результатів три факторного дисперсійного налізу визначено вплив сукупної дії живої маси, довжини і настригу вовни на успадковування цих ознак дочками. Встановлено, що найбільш суттєво організовані фактори впливають на мінливість і успадкування живої маси ярок.

Ключові слова: селекційний процес, вівці, новостворений тип, дисперсійний аналіз, консолідація.

Хмельничий Л.М., Салогуб А.М. - Забійні якості бугайців спеціалізованих м'ясних порід Сумського регіону

Наведено результати досліджень бугайців спеціалізованих м'ясних порід зарубіжної (абердин-ангуська, світла аквітанська, лімузинська) та вітчизняної (українська м'ясна) селекції, які у віці 18-ти місяців характеризувалися високими забійними і м'ясними якостями з вищими показниками у тварин лімузинської породи.

Ключові слова: м'ясне скотарство, порода, селекція, скороспілість, забійні якості, відгодівля.

Польська п. І., Калащук Г. П. - Видатні імпортозамінюючі генетичні ресурси України для відновлення галузі вівчарства на новій якісній основі

Викладено відзначальні особливості і норми годівлі овець інтенсивних типів – асканійських кросбредів і асканійських чорноголових, створених в дослідному господарстві інституту тваринництва «Асканія-Нова», яких використано в якості поліпшуючого генофонду в різних регіонах України для виведення асканійської м'ясо-вовнової породи овець з кросбредною вовною.

Ключові слова: вівці, селекція, інтенсивні типи, досягнутий генетичний потенціал продуктивності, норми годівлі, новостворена порода.

Копилова К.В., Добрянська М.Л., Вороненко В.І., Назаренко В.Г. - Генетична структура популяції сірої української породи великої рогатої худоби за двома типами ДНК-маркерів

Проведено аналіз генетичної структури сірої української породи великої рогатої худоби за ДНК-маркерами двох типів – QTL та ISSR. Досліджено поліморфізм за локусами генів тириоглобуліну (TG) та калпаїну (CAPN1 530), які приймають участь у формуванні якісних показників м'ясої продуктивності.

Ключові слова: тириоглобулін (TG), калпаїн (CAPN1 530), ISSR, велика рогата худоба.

Гарська Н.О., Перетятько Л.Г. - Інтер'єрні показники та продуктивність свиноматок різних родин полтавської м'ясої породи

Викладено матеріали досліджень показників крові і продуктивності свиноматок різних генеалогічних структур полтавської м'ясої породи в умовах

ТОВ „Племінний завод,, Біловодський” Луганської області.

Ключові слова: полтавська м'ясна, родини, свиноматки, продуктивність, кров, лейкоцитарна формула, альбуміни, глобулін, алланіномінотрансфераза, аспартатамінотрансфераза, загальний білок.

Заліцаєва А. В. - Деякі особливості та закономірності прояву ознаки несучості сучасних високопродуктивних кросів

Розглянутий одним із важливих показників продуктивних і відтворючих якостей птиці – несучість та її показники: вік початку, нарощування, інтенсивність несучості, тривалість циклу яйцекладки.

Встановлено, що Хайсекс коричневий має переваги, які досягаються за рахунок більш стрімного нарощування, меншого спаду несучості та більшої тривалості періоду стабілізації кривої несучості.

Ключові слова: несучість, несучка, показники несучості, Хайсекс білий, Хайсекс коричневий.

Коваленко Т.С. - Оцінка продуктивності свиней з використанням комплексного селекційного індексу

Проведено дослідження перспективності використання селекційного індексу для оцінки племінної цінності свиней за комплексом ознак. На основі КСІ визначені типи препotentності плідників, що сприяє більш ефективному проведенню відбору тварин з високими показниками селекційних ознак.

Ключові слова: свинарство, комплексний селекційний індекс, коефіцієнт спадковості, селекційний диференціал, генотип, порода, препotentність, внутрішньопородний тип.

Супрун І.О., Шинкаренко О.А. - Вплив участі коней рисистих порід у традиційних призах на ефективність їх селекції

Зроблено історичний екскурс в технології проведення традиційних призів для коней рисистих порід на Київському іподромі.

Ключові слова: орловська, російська рисисті породи, традиційні призи, закриті та відкриті призи, іподромні випробування, жвавість.

Жулінська О. С., Іваніна О.В., Лобачова І.В. - Застосування тканинного препарату з овочної плаценти на баранах-плідниках у анестральний період

Наведено результати застосування тканинного препарату з овальної плаценти власного приготування на баранах-плідниках. Встановлено покращення окремих гематологічних та біохімічних показників крові, стимуляцію гемопоезу та деяких ланок імунітету під впливом біогенного стимулятора. Не виявлено негативного впливу препарату на спермопродуктивність баранів-плідників. Застосування препарату за використанням схемою попереджувала сезонно зумовлене падіння кількісних та якісних показників спермопродукції. Припущене доцільність використання тканинного препарату з овальної плаценти з метою подовження періоду отримання спермопродукції від баранів-плідників в анестральний сезон.

Ключові слова: баран, тканинний препарат, біохімія крові, лейкоформула, сперма, плацента.

Балабанова І.О., Воронцова І.Е. - Технологія переробки молока без консервантів

Надана оцінка технології виробництва кефіру та сметани без використання консервантів, яка забезпечує виробництво якісної та безпечної продукції з максимальним збереженням природних властивостей молока.

Ключові слова: молоко, консерванти, бактофуги, безпека продуктів харчування.

Нежлукченко Т.І, Пряхіна Ю.В. - Обґрунтування технології виробництва додаткової сировини овець

Надана оцінка можливостей та перспектив виробництва бринзи з молока тонкорунних овець. Представленний аналіз наявних технологій переробки молока овець.

Ключові слова: вівчарство, переробка молока, технологічні особливості.

Новгородська Н. В., Новаленко Н.О., Микитюк А.В. - Якість та безпека спредів вершкових при використанні замінників молочного жиру

Досліджено рослинні жири на сумісність з молочним жиром і їх вплив на жирнокислотний склад та органолептичні показники готового продукту.

Ключові слова: замінник молочного жиру, спред, жирні кислоти, перекисне число, вершкове масло.

Пелих В.Г. Балабанова І.О., Горбонос Д.В. - Вплив БАД на харчові властивості та технологію виготовлення сиру

Наведена характеристика технології виробництва твердого сичувового сиру «Російський» та його харчових властивостей.

Наведені перспективи та доцільність виробництва сиру з додаванням БАД та їх вплив на його харчові та технологічні властивості.

Ключові слова: сир, БАД, харчова і фізіологічна цінність, функціональні харчові продукти.

Пелих В. Г., Балабанова І. О., Власенко А.П. – Зміни смакових якостей сиру рокфор у період визрівання

Характеризується зміна смакових якостей і підвищення товарних цінностей сиру рокфор в результаті визрівання, як однієї з технологічних операцій у виробництві сирів.

Ключові слова: технологія, визрівання, рокфор коров'яче молоко, овече молоко, консистенція, колір, смак, запах, малюнок.

Рибалко В.П., Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. - Взаємозв'язок між гістологічними показниками найдовшого м'яза спини та якістю м'яся

Від кількості, властивостей і розміщення сполучної тканини залежить ніжність м'яся. На ніжність м'яся також в значній мірі впливає розмір і структура волокон і м'язових пучків, вміст жиру і його розташування.

Проведені наукові дослідження показують, що м'язові тканини свиней, забитих живою масою 100 кг, різномірні, як за формою і величиною, так і за структурою і характеризуються значною мінливістю діаметра м'язових воло-

кон. На підставі великої мінливості діаметри м'язових волокон, регенерації та дегенерації, різновидності в їх структурі та формі можна судити про активні процеси росту і розвитку м'язових волокна.

Ключові слова: породи, якість, м'ясо, м'язові пучки, сполучна тканина, м'язові волокна, гістологія, діаметр волокон.

Розпутня О.А. - Мікобіотика зернових України та розповсюдження токсигенних фузаріїв продуcentів зеараленону(F-2токсину)

Проведено мікологічний аналіз зразків зернових кормів отриманих з 7 областей України. Виявлено мікобіота кормів була досить різноманітна, поміж неї домінували гриби роду Fusarium, Penicillium, Mucor. Найчастіше цими видами були вражені кукурудза та соя. Токсикологічному дослідженням підлягали 65 культур роду Fusarium. Із них токсичними виявилися – 4,6%, слаботоксичних – 41,5%, решта – були атоксичними. Продукували зеараленон 9 штамів виділених культур. Із них найбільші кількості F-2 токсину синтезували види F. moniliforme та F. graminearum.

Ключові слова: мікобіота, мікроміцети, гриби роду Fusarium, зеараленон.

Хомін М.М. - Біохімічні процеси в організмі корів їх продуктивність та якість молока за згодовування різної кількості наноаквацитрату селену

Включення до складу кормів раціону корів II та III дослідних груп наноаквацитрату Селену, у кількості відповідно 30 та 60 мкг Se/кг с. р. корму, сприяє підвищенню дезінтоксикаційних процесів в їх організмі (у крові зростає концентрація фенолсульфатів та фенолглюкуронідів), покращенню якісних показників молока, особливо у корів III дослідної групи (підвищення вмісту вітаміну А, Кальцію та жиру). Молочна продуктивність тварин II дослідної групи на 4-му місяці та III – на 4- і 8-му місяцях досліджень була вищою, ніж у корів контрольної групи відповідно на 4,4% та на 7,3 і 3,9%.

Ключові слова: корови, кров, молоко, наноаквацитрат Селену, дезінтоксикаційні процеси, продуктивність, якість молока.

Кузьменко Л.М. - Вплив концентрованого соняшникового шроту на забійні якості та фізико-хімічні властивості продуктів забою свиней

Встановлено тенденцію до збільшення показників забійного виходу піддослідних свиней при включені в комбікорм різної кількості за масою концентрованого соняшникового шроту. Вірогідно вищим на 2,47 % був вихід м'яса з туші у тварин, які отримували в складі комбікорму 15 % концентрованого шроту соняшнику. В зразках найдовшого м'яза спини цих тварин відмічалось підвищення загального вмісту амінокислот, головним чином, замінних. М'ясо свиней, вирощених на комбікормі, в якому половина соєвого шроту за масою була замінена на концентрований соняшниковий шрот, мало більш високу харчову і біологічну цінність, ніж у свиней контрольної групи, за рахунок більшого вмісту білку.

Ключові слова: комбікорм, середньодобовий приріст, витрата корму, забійний вихід, м'ясо, шпик, амінокислота.

АННОТАЦІИ

Аверчев А.Ю. - Качество яиц курей кросса Хай – Лайн W – 36 в зависимости от возраста птицы

Выявлены закономерности быстрого наращивания массы яиц курей кросса «Хай–Лайн W–36» от 25-недельного до 54 недельного возраста в отличие от коричневого. Кроме этого, было отмечено, что увеличение массы яиц в начале яйцекладки с 25 до 54 недельного возраста осуществлялось в основном за счёт резкого увеличения содержания массы и желтка. Но масса желтка возрастала очень резко. Благодаря этому и показатель соотношения белок / желток снизился от 2,7% к показателю 2,17%. Стабилизация соотношения белок / желток до уровня 2,1 начинается с 43-недельного возраста, что нехарактерно для птицы созданной на основе породы леггорн. Энергетическая ценность яйца в возрасте 54 недели оказалась выше у белого кросса (641,8 кДж), в сравнении с коричневым (575,3 кДж).

Ключевые слова: индекс формы, энергетическая ценность, большой диаметр белка, большой диаметр желтка, масса яйца, масса белка, масса желтка, масса скорлупы.

Бирюкова О.Д. - Современное состояние племенных ресурсов отечественных молочных пород крупного рогатого скота

Проведен мониторинг состояния племенных ресурсов молочных пород Украины. Установлено, что количество быков, используемых для воспроизведения маточного поголовья постоянно уменьшается, особенно отечественных молочных пород (на 45% за последние 3 года). В основных молочных породах Украины происходит уменьшение поголовья на 20-25% та количества племенных статусов на 35-40%. Однако наблюдается возрастание доли высокопродуктивных коров и показателей продуктивности.

Ключевые слова: генеалогическая структура, племенная ценность, инбридинг, племенные ресурсы, линии

Парасочка И.Ф., Бодряшова К.В., Сидоренко О.В., Журавль А.П. - Микроэволюционные процессы в популяции свиней крупной черной породы

В статье рассмотрены особенности генетической структуры локальной породы свиней крупной черной по группам крови и анализ генотипов популяции ПСП „Дзвеняче” по генам рецепторов эстрогена (ESR) и меланокортина (MC4R). За ЕАЕ системой во всех стадах зафиксировано повышенное количество гомозиготных генотипов. Стадо ПСП „Дзвеняче” за результатами аттестации 2011 года характеризуется меньшей консолидованностью и количеством гомозиготных генотипов. У животных выявлен полиморфизм исследованных генов: ESR и MC4R. Все животные гетерозиготны за маркерами количественных признаков за исключением свиноматок Лиры 646 (BB) и Розы 242 (MM).

Ключевые слова: иммуногенетические маркеры, генофонд, крупная черная порода свиней, аллель, генотип, гомозиготность, гены ESR, MC4R.

Бородай В.П., Задорожный А.А. - Направления создания племенной базы в мясном птицеводстве Украины

Определении современные приоритеты развития бройлерного птицеводства. Определении основные проблемы ведения отрасли. Указанная уникальный проекта группы предприятий ООО «Агрика продукты питания» и перспективность современных тенденциях мирового племенного птицеводства.

Ключевые слова: мясное птицеводство, кросс, селекция, проект.

Буюклу Г.И., Писаренко А.В. - Состояние сохранения генофонда красного степного скота на современном этапе

Обследование семи генофондных стад красной степной породы показали, что уровень их продуктивности колеблется от 3343 кг до 4410 кг молока по законченной лактации с содержанием жира от 3,75 до 4,18%. По генотипической структуре популяции состоят из чистопородных животных и генотипов, которые имеют разную часть наследственности красной степной и улучшаемых пород. Среди обследованных 1944 коров выявлено 328 чистопородных, что составляет 16,9%, а 74,8 из общего количества имеют условную часть наследственности красной степной породы более 50%.

Ключевые слова: крупный рогатый скот, красная степная порода, генофонд, продуктивность.

Ведмединко Е.В., Карпенко А.В. - Моделирование и прогнозирование живой массы курей коричневых кроссов яичного направления продуктивности

Проведена сравнительная оценка использования моделей Т. Бриджеса и Ф. Ричардса для описания и прогнозирования живой массы птицы яичных кроссов. Выявлена более высокая прогнозируемая ценность модели Т. Бриджеса, что позволяет рекомендовать ее для изучения закономерностей роста птицы в раннем возрасте.

Ключевые слова: живая масса, асимптота, период эмбрионального развития, кинетическая скорость роста, экспоненциальная скорость роста, кривая роста, онтогенез.

Вдовиченко Ю.В., Омельченко Л.А., Ивина-Маляренко Е.С. - Естественная резистентность животных южной мясной породы крупного рогатого скота

Установлено, что у коров южной мясной породы сформированы эффективные механизмы естественной резистентности, которые обеспечивают сохранение температурного гомеостаза, коллоидно-осмотического давления, активизируют клеточные и гуморальные факторы неспецифической резистентности и обеспечивают здоровье животных, высокую продуктивность и воспроизводительную способность в условиях высокой тепловой нагрузки.

Ключевые слова: неспецифическая резистентность, гомеостаз, тепловая нагрузка, теплоустойчивость, альбумины, γ -глобулины, клеточные, гуморальные факторы иммунитета.

Вовченко Б.Е., Третьякова Л.В. - Фенотипическая изменчивость основных селекционных признаков асканийской каракульской породы

Изучены смушковая и мясная производительность молодняка овец асканийской каракульской породы, полученного от матерей разных типов конституции. Результаты исследований свидетельствуют, что уровень изменчивости основных признаков мясной продуктивности колебались в пределах 1,7 ... 42,1%.

Ключевые слова: овцы, асканийская каракульская порода, продуктивность, изменчивость признаков.

Вовченко Б.Е., Шитець А.В. - Мясная продуктивность чистопородных и поместных баранов

Дана оценка мясных качеств поместных овец, полученных от скрещивания маток асканийской тонкорунной породы с кросбредными асканийскими баранами. В тушах поместных ягнят 4 - и 8 - месячного возраста количество мяса первого сорта на 0,6-1,3% больше, чем у чистопородных аналогов. В тушах от баранов 12-месячного возраста преимущество помесного молодняка, по сравнению с качественным составе мяса первого и второго сортов, в пользу помесей составляет 93,52% против 91,90% у чистопородного молодняка днепропетровского типа.

Ключевые слова: баранина, мясная продуктивность, выход мяса, породы овец.

Вовченко Б.Е., Клюенков В.О. - Оценка племенных и продуктивных качеств овцематок днепропетровского типа асканийской мясо-шерстной породы

Проведенные исследования овцематок днепропетровского типа асканийской мясо-шерстной породы позволили оценить динамику роста и развития, откормочные и воспроизводительные качества, эффективность их использования.

Ключевые слова: овцематки, многоплодность, сохранность, продуктивность.

Герасименко В.В. - Иммуногенетические аспекты сохранения генофондов локальных пород свиней

Изучена эффективность использования генетических систем эритроцитарных антигенов и некоторых полиморфных белков сыворотки крови для сохранения генофонда замкнутой популяции свиней украинской степной рабой породы.

Рекомендуется проводить подбор родительских пар по генотипу, направленный на получение потомства с повышенным уровнем гетерозиготности по комплексу генетических систем маркерных генов, дополненный обязательным индивидуальным отбором для ремонта стада молодняка с типичными для породы интегрированными генотипами.

Ключевые слова: маркерные гены, интегрированные генотипы, уровень гетерозиготности, сохранение генофондов, локальные породы свиней.

Гиль М.И., Крамаренко С.С., Волков В.А. - Мониторинг аллелофонда украинского черно-пестрого молочного скота

Выполнены исследований молекулярной изменчивости генеалогических линий украинской черно-пестрой молочной породы. Установлена генетическая характеристика этих породно-структурных формирований, их генетическое сходство и разнообразие, оценено степень генетической дифференциации и генетическую близость эритроцитарных антигенов.

Ключевые слова: аллель, локус, эритроцитарные антигены, порода, молочный скот, генетическое сходство, генетическая дифференциация.

Гришина Л.П. - Совершенствование методов оценки племенной ценности хряков-производителей в селекционном стаде

Проведена оценка племенной ценности хряков-производителей крупной белой породы за продуктивностью их дочерей, учитывая при этом продуктивность матерей. Этот метод предусматривает испытание производителей в гомо- и гетерогенных вариантах подбору по уровню продуктивности свиноматок.

В результате проведенных исследований установлена целесообразность использования производителей нейтрального типа для усовершенствования линий и типов в пределах породы, а уравнительного и доминантного типов – при скрещиваниях и гибридизации для усиления эффекта гетерозиса.

Ключевые слова: препотентность, хряки-производители, фенотип, заводской тип, наследуемость, воспроизводительные качества.

Гузеев Ю.В. - Буйволоводство Украины: прошлое, современность и возможное будущее

В статье изложены прошлое, современное состояние буйволоводства Украины, хозяйственно-полезные признаки и обоснованная целесообразность возрождения этой отрасли в Украине.

Ключевые слова: буйволы, генофонд, популяция, продуктивность.

Задорожний А.А. - Направление исследований по селекционной работе по ряду признаков

В статье поданы аналитические материалы относительно научных исследований, которые проводятся в России по селекционной работе. Рассмотрены различные селекционно-технологические приемы (наследственные признаки, конверсия корма, повышение эмбриональной и постэмбриональной жизнедеятельности с использованием семейной селекции, дополнительных биологических тестов, типа радужной оболочки, экологически безвредных физических и химических факторов влияния на инкубационные яйца и цыплят в раннем возрасте).

Ключевые слова: селекция, признак, отбор, птицеводство.

Иванов В.А., Нестеренко О.П., Креминская Т.В. – Адаптационные свойства свиней в условиях промышленного производства свинины

В статье приведено выявление влияния адаптации свиней к местным условиям промышленной технологии производства свинины и пути решения проблемы с целью повышения их продуктивности.

Ключевые слова: свиньи, адаптация, продуктивность, производство свинины.

Каратеева Е.И. - Развитие линейных промеров скота разных пород молочного направления продуктивности

Изложено результаты исследований использования основных линейных промеров скота для характеристики экстерьера и типа телосложения полновозрастных коров украинской чёрно-пёстрой украинской красной молочных и красной степной пород в условиях юга Украины.

Ключевые слова: порода, высота в холке, косая длина туловища, глубина, ширина и обхват груди, обхват пясти, ширина в маклоках, линейные промеры, экстерьер.

Кислинская А.И. - Терморегуляция организму свиней импортной популяции в процессе адаптации на юге Украины

В статье приведена сравнительная характеристика основных показателей терморегуляции импортной популяции свиней крупной белой породы венгерской селекции в условиях Николаевской области.

Ключевые слова: крупная белая порода, популяция свиней венгерской селекции, ландрас, дюрок, температура тела, частота дыхания.

Кириченко В.А. - Генетические особенности разных линий овец многоплодного типа асканийской каракульской породы по локусам гемоглобина и трансферрина

Исследованы генетические особенности разных линий овец многоплодного типа асканийской каракульской породы по распределению генотипов и аллелей полиморфных локусов гемоглобина и трансферрина. Установлено что генетические различия между линиями овец этого типа по исследованным полиморфным белковым локусам выявились не очень контрастными и имели низкий уровень дифференциации.

Ключевые слова: овцы, линия, локус, гемоглобин, трансферрин.

Коваленко В. П., Нежлукченко Т.И., Нежлукченко Н.В. - Основные приёмы управления селекционными процессами в животноводстве

Разработана система контроля селекционных изменений в популяциях сельскохозяйственных животных путём оценки эффекта селекции динамики изменчивости признаков и параметров кривых. Рассмотрены типы действия отбора при селекции на повышение продуктивности или консолидации основных хозяйствственно-полезных признаков.

Ключевые слова: селекционный процесс, популяция, селекционный признак, поронообразование, гистограммы распределения, динамика изменений

Коваленко В. П., Нежлукченко Т.И., Шкарапата Я.Е., Лемеза И.С. – Управление и мониторинг селекционными процессами в животноводстве при создании высокопродуктивных популяций с использованием лучшего мирового генофонда

В работе представлен обобщенный опыт решения вопросов информационного обеспечения породообразующего процесса с использованием информационных технологий, компьютерной техники и генетико-математических методов, создания системы мониторинга с управлением процессами совершенствования существующих и создания новых линий, типов в отраслях мелкого животноводства – свиноводства, птицеводства, овчарства.

Ключевые слова: мониторинг, генетика, породы, линии, кроссы, АСУ-селекция.

Коваленко В.П., Пельых Н.Л., Панкеев С.П. – Воспроизводительные качества свиноматок крупной белой породы внутри-породного типа УКБ-3 в зависимости от нового индекса материнских качеств

Определены воспроизводительные качества свиноматок по данным четырех опоросов в зависимости от индекса жизнеспособности. Установлено, что за IV опорос наивысшими показателями характеризовались свиноматки класса M⁺; в этом классе отмечена большее многоплодие – 11,7 голов, молочность – 55,8 кг; а за III опорос многоплодие составило 13,6 голов, молочность – 79,4 кг, масса гнезда при отъеме в возрасте 60 дней – 206,2 кг.

С целью изучения доли влияния изучаемых факторов на показатели изменчивости воспроизводительных качеств по данным четырех опоросов был проведен однофакторный дисперсионный анализ. Установлено, что наибольшую долю влияния имело многоплодие (89,0%; P<0,001) и крупноплодность (25,0%; P<0,01); при этом F-критерий по этим показателям составил 4,18 и 8,30, что превышает I и III порог вероятности.

Ключевые слова: воспроизводительные качества, отбор, индекс выравненности гнезда, индекс соотношения массы поросят к массе матки, индекс жизнеспособности, доля влияния, критерий Фишера.

Бащенко М.И., Ковтун С.И. - Современное состояние и перспективы использования биотехнологий в животноводстве

Проведен анализ современного состояния биотехнологий в животноводстве и очерчена стратегия применения в селекционно-племенной работе современных методов при трансплантации эмбрионов крупного рогатого скота. Раскрыто состояние работ по трансплантации эмбрионов ведущих стран и обоснованы перспективы рационального применения биотехнологических методов в животноводстве Украины.

Ключевые слова: крупный рогатый скот, трансплантация эмбрионов, ранний эмбриогенез, сексируемая сперма быков.

Халак В.И., Козырь В.С., Мартюшенко В.Л. - Интерьерные особенности свиней разных генотипов и их связь с откормочными, убойными и мясными качествами

Изложены результаты исследований откормочных, убойных и мясных качеств молодняка свиней разных генотипов, биохимических показателей сыворотки крови, а также установлен уровень их корреляционных связей.

Ключевые слова: молодняк свиней, генотип, откормочные, убойные, мясные качества, биохимические показатели сыворотки крови, корреляционные связи.

Костенко С.А., Драгулян М.В. - Прогноз многоплодия свиней с помощью цитогенетических и ДНК-маркеров

Выявлены частоты аллелей и генотипов генов *FSHR*, *NCOA1*, *ESR* и *PRLR* у свиноматок украинской мясной и уэльской пород. Установлено преимущество свиноматок украинской мясной и уэльской пород определенных генотипов над их аналогами. Проведено цитогенетическое тестирование свиноматок и обнаружено, что при увеличении частоты клеток с микроядрами у животных с желаемым и промежуточным генотипом отмечалось уменьшение многоплодия с корреляцией $r = -0,30$ и уменьшался процент сохранности потомства с корреляцией $r = -0,48$ ($0,99 > P > 0,95$). Для разработки селекционной стратегии нами предлагается построение маркерных профилей свиней, в которых отражены генотипы животных с цитогенетическими и ДНК-маркерами.

Ключевые слова: *Sus scrofa*, свинья домашняя, *FSHR*, *NCOA1*, *ESR*, *PRLR*, микроядра, украинская мясная порода, уэльская порода, сохранность, многоплодие.

Кудрик Н.А. - Перспективы развития новосозданной асканийской каракульской породы овец

Проанализировано состояние и перспективы развития асканийской каракульской породы овец. Основными путями повышения эффективности и конкурентоспособности отрасли является комплексный подход к производству и переработке всех видов продукции каракулеводства.

Ключевые слова: асканийская каракульская порода, овцы, смушки, линия, внутрипородные типы, конкурентоспособность, каракулеводство.

Кушнеренко В.Г., Сурженко М.В. - Взаимодействие внешней среды и генотипа, и его влияние на уровень яичной продуктивности птицы мясо-яичного типа

В процессе создания новой породной группы птиц мясояичного типа изучено взаимодействие "генотип х среда", которая проявляется при размещении птицы в разных ярусах клеточной батареи. Установлено, что несушки Приднепровского типа имеют аддитивное норму по признакам яйценоскости в классе M^- по живой массе и размещении в верхних ярусах клеточных батарей.

Ключевые слова: птицеводство, генотип, яйценоскость, массы яиц, влияние среды.

Лановенко О.Г. - Возможность использования генетических маркеров в селекции на продуктивность инбридных популяций *Gallus domesticus L*

В представленной работе рассматривается возможность использования внутрипопуляционной частоты групп крови В- и Е-систем домашней птицы (*Gallus domesticus L.*) для прогнозирования продуктивности и жизнеспособности отдельных популяций и выбора метода селекции. Показана необходимость использовать в качестве генетических маркеров продуктивности те

качественные признаки, по которым наблюдается фенотипический полиморфизм.

Ключевые слова: геном, ДНК-маркеры, внутрипопуляционный полиморфизм, группы крови, искусственный отбор.

Литвиненко Т.В., Бунь Ю.С. – Эффективность селекции коров украинской черно-пестрой молочной породы за молочной продуктивностью

Изучено эффективность метода разведения за линиями, а также их влияние на показатели молочной продуктивности коров украинской черно-пестрой молочной породы. Освещены корреляционные связи между хозяйственно-полезными признаками (удой та жирность молока) у коров-рекордисток стада.

Ключевые слова: Корова, порода, линия, молочная продуктивность.

Любинский А.И., Шуплик В.В., Каспров Р.В. - Селекционно-генетическая оценка вымени у коров прикарпатского внутрипородного типа украинской красно-пестрой молочной породы

Изложены результаты селекционно-генетической оценки морфологических и функциональных свойств вымени коров разных селекционных групп прикарпатского внутрипородного типа украинской красно-пестрой молочной породы. Установлено, что коровы имеют хорошие показатели пригодности вымени к современным требованиям машинного доения. Обнаружены позитивные коэффициенты корреляции между величиной суточного надоя с признаками, которые объективно характеризуют форму, величину, объем вымени: обхват, длина, ширина, глубина и длина передней четверти. Высокие величины корреляции также обнаружены с индексом вымени и скоростью отдачи молока.

Ключевые слова: бык, вымя, удой, индекс, корреляция.

Мельник В.А., Бондарь А.А., Кравченко Е.А., Стародубец А.А. - Воспроизводительное качество свиноматок и репродуктивная способность хряков-производителей в условиях племенных заводов

Изучены воспроизводительные качества чистопородных свиноматок и гибридных свинок камборо (КБ×Л), а также репродуктивные качества чистопородных и терминальных хряков кантор (Д×П). Определено повышение воспроизводительных качеств гибридных свиноматок в сравнении с чистопородными и высокие репродуктивные способности терминальных хряков в условиях племзаводов.

Ключевые слова: свиноматки, хряки-производители, воспроизводительное качество, репродуктивная способность, помесные и гибридные животные.

Шеремета В.І., Опанансенко О.С. – Оценка воспроизводительной способности хряков-производителей по индексу еякуляции

Установлено, что средние индексы эякуляции, рассчитанные по данным двух садок, дают возможность оценить воспроизводительную способность хряков и отобрать производителей с высокими показателями объема и концентрации спермы, так как коэффициент множественной корреляции между этими признаками достоверный умеренной степени связи – $r = 0,563$.

Ключевые слова: свиноводство, хряки-производители, воспроизводительная способность, индексная оценка.

Осадчая Ю.В. – Влияние массы инкубационных яиц на жизнеспособность эмбрионов страусов

Проведен анализ результатов инкубации яиц страусов общим количеством 1807 яиц на основании их прединкубационного распределения на классы по массе. Определены параметры массы инкубационных яиц по которым был бы эффективным отбор для улучшения основных результатов инкубации – повышения выводимости яиц, вывода страусят и уменьшения отходов инкубации.

Ключевые слова: страусы, масса яиц, выводимость яиц, жизнеспособность эмбрионов.

Остапенко В.И. - Морфологические качества яиц и аллометрическая зависимость их составляющих у птицы лучших мировых кроссов

Исследовано влияние генотипических особенностей яичных кроссов на изменчивость массы яиц и их составляющих – массы белка и массы желтка. Анализ аллометрической зависимости свидетельствует, что наиболее быстро формируется масса желтка и его соотношение к массе белка. Выявленную закономерность рекомендуется учитывать при оценке пищевых и инкубационных яиц.

Ключевые слова: белок, желток, аллометрическая зависимость, инкубация, яичные кроссы птицы.

Папакина Н.С., Пласкальний А.И. - Оценка продуктивности потомства

Дана оценка проверяемых баранов-производителей по качеству потомства, определены отдельные показатели хозяйственно-полезных признаков, и общая оценка производителей таврического типа асканийской тонкорунной породы в условиях ОАО «Красный чабан».

Ключевые слова: овцеводство, таврийский тип, производители, хозяйствственные признаки.

Пастухова Т. А. – Влияние возраста оплодотворения телок породы шароле на их последующую продуктивную и воспроизводительную способность

В статье изложены результаты исследований относительно влияния возраста оплодотворения телок породы шароле украинской селекции на воспроизводительную способность коров. Оплодотворение телок породы шароле украинской селекции как в раннем (до 14 месяцев) так и в позднем (старше 24 месяцев) возрасте приводит к снижению продуктивной и воспроизводительной способности коров при последующем их использовании.

Ключевые слова: телки, шароле, возраст оплодотворения, сохранность молодняка, воспроизводительная способность.

Пелых В.Г., Хижняк В.Ю. - Экстерьерные особенности свиней мясного направления производительности в условиях ОАО «Племзавод «Степной» Запорожской области

В статье наведена сравнительная оценка свиней пород ландрас и дюрок мясного направления, представлены показатели их продуктивности и зависимость многоплодия от длины туловища и обхвата грудей.

Ключевые слова. Свиньи породы дюрок и ландрас, внутрипородный тип, мясное направление продуктивности, продуктивные и откормочные качества, генетический потенциал, скороспелость.

Пелых В.Г., Чернишов И. В., Левченко М.В. – Генофонд мясных пород и перспективы его использования в свиноводстве

В статье, приведены, основные мясные породы свиней Украины и перспективы их использования в свиноводстве, показатели лучших генотипов конституционно крепких, высокопродуктивных племенных животных.

Ключевые слова: мясные породы, генофонд, украинская мясная, полтавская мясная, ландрас, дюрок, красно-поясная, красная белопоясая, уэльская порода.

Писаренко А.В. - Анализ уровня молочной продуктивности коров в процессе генезиса стада красной степной породы

Анализ разных методов подбора животных в процессе генезиса стада племпродуктора ЧСП "Приморский" Запорожской области доказана возможность повышения показателей молочной продуктивности при чистопородном разведении красной степной породы. Использование улучшающей англерской породы способствует увеличению содержания жира в молоке, но величина удоев поместных животных ниже, чем у чистопородных.

Ключевые слова: генофонд, красная степная порода, генезис, подбор, молочная продуктивность.

Писаренко Н.В. – Селекционно-генетические особенности коров разного периода хозяйственного использования

Исследованы селекционно-генетические особенности коров разного срока хозяйственного использования. Также проведено сравнение показателей по жизненному использованию у носителей и не носителей некоторых аллелей ЕАВ-локуса. Установлено, что определенные аллели В-системы имеют различную селективную ценность и могут использоваться при ведении селекционной работы направленной на повышение долголетия молочного скота.

Ключевые слова: хозяйственное использование, законченная лактация, аллели ЕАВ-локуса, селективная ценность.

Северов А.В., Рожков В.В., Мирошниченко И.П., Сморчинский А.М. – Эффективность использования хряков породы ландрас на свиноматках крупной белой породы в условиях фермерского хозяйства

Изложены результаты исследований использования хряков-производителей породы ландрас на свиноматках крупной белой породы в условиях фермерского хозяйства. Проанализированы откормочные и убойные качества чистопородного

и помесного молодняка. Определена экономическая эффективность производства свинины в хозяйстве.

Ключевые слова: хряки-производители, свиноматки, подсвинки, среднесуточные приросты, убойный выход, масса окорока.

Сморочинский А.М., Филимонова Ю. - Оценка мясной продуктивности украинской красной молочной породы

Приведены данные сравнительной характеристики откормочных и убойных качеств некастрированных бычков украинской красной молочной породы скота. Проанализирована эффективность производства говядины при разведении скота указанных генотипов.

Ключевые слова: бычки, технология, откорм, интенсивность роста, мясная продуктивность.

Стародуб Л.Ф. - Сравнительная оценка уровня генетического груза в геноме крупного рогатого скота отдельных племенных хозяйств Украины

Представлены результаты исследований особенностей спонтанной хромосомной изменчивости у крупного рогатого скота, анализ возрастной и породной изменчивости кариотипа, анализ влияния пигментной мутации «red» на уровень стабильности кариотипа.

Ключевые слова: кариотип, разведение животных, мутации, генетический мониторинг, доместикация,

Коваленко В.П., Стрижак Т.А., Хватов А.И., Хватова М.А., Акимов А.В. - Использование математических функций для определения закономерности роста и прогнозирования живой массы свиней

Определена возможность использования генетико-математических моделей роста для раннего прогнозирования конечных показателей роста в различные возрастные периоды, точность прогноза и адекватности прогностических и фактических форм кривой роста. Указанная высокая точность прогноза, и адекватность прогностической кривой во все возрастные периоды, для математических моделей Броди-Шмальгаузена, Пюттера-Берталанфи, Бридгеса, Ричардса

Ключевые слова: математическое моделирование, точность прогноза, кривая роста.

Судыка В.В., Буштрук М.В., Старostenко И.С., Титаренко И.В. - Моделирование альтернативных вариантов программ селекции популяции молочного скота

Важными факторами, которые влияют на генетический прогресс в популяции это количество отцов быков и маточное поголовье активной части популяции, которых осеменяют спермой проверяемых быков, количество эффективных дочек на одного проверяемого за качеством потомства быка, банк длительного хранения спермы проверяемых производителей.

Ключевые слова: селекционный процесс, проверяемые быки, генетический прогресс, банк спермы, красно-пестрая и черно-рябая порода, линии.

Топиха В.С., Лихач В.Я., Луговой С.И., Коновалов И.В. – Беконные качества свиней породы ландрас

Приведены результаты исследований беконных качеств свиней породы ландрас при различных сочетаниях. Выявлено, что увеличение производства беконной свинины можно достичь используя дополнительно к чистопородным свиньям породы ландрас помесей, полученных в результате прямого и реципрокного скрещивания пород ландрас и дюрок.

Ключевые слова: свиньи, порода ландрас, беконные качества.

Топиха В.С., Мельник В.А., Кравченко Е.А. - Возрастная динамика экстерьерных показателей хряков разных генотипов

В статье приведены результаты исследований динамики промеров длины туловища и обхвата груди за лопатками, а также индекса збитости в породном и возрастном аспекте. Установлено особенности и взаимосвязь между индексом компактности строения тела и полового диморфизма у хряков-производителей различных мясных генотипов.

Ключевые слова: длина туловища, обхват груди за лопатками, индекс збитости, половой диморфизм.

Дубинский А.Л. - Особенности формирования мясной продуктивности у животных разных генотипов южной мясной породы крупного рогатого скота

В статье изложены результаты исследований по формированию мясной продуктивности генетических подтипов таврийского типа южной мясной породы. Установлена достоверная более высокая интенсивность и энергия роста бычков и телочек низкокровного генетического подтипа («доля» наследственности зебу 37,5%), а также более высокие интенсивность формирования и напряженность роста в исследуемые возрастные периоды.

Ключевые слова: мясное скотоводство, фенотип, южная мясная порода, генотип, интенсивность роста.

Туниковская Л.Г. - Использование современных методов селекции в свиноводстве

Показана целесообразность использования оптимального сочетания констант роста для отбора высокопродуктивных животных. Разработаны селекционные индексы и установлена целесообразность использования модели Бриджеса для оценки животных по комплексу признаков.

Ключевые слова: рост, кинетическая и экспоненциальная скорость роста, селекционные индексы, воспроизводительные, откормочные качества.

Хвостик В. П. - Генетическая структура за овобелками гусей F₂-F₃ создаваемой диморфной популяции

Изучена генетическая структура за протеиновыми локусами яичного белка гусей второй и третьей генерации в процессе выведения диморфной популяции. Уровень гетерозиготности этой птицы был 13,75-15,00%. За генетической структурой гуси F₂-F₃ схожи между собой и рейнской породой, которая принимала участие в их создании.

Ключевые слова: гуси, полиморфизм, аллели, локус, уровень гетерогенности, яичный белок.

Церенюк А.Н. – Полиморфизм генов QTL у свиней новых заводских единиц в породах ландрас и уэльс

Исследован полиморфизм генов QTL – RYR1, PRLR, ESR и MC4R у животных заводских единиц которые создаются в породах ландрас и уэльс в сравнении с животными породы ландрас отечественной селекции и уэльс английской селекции. Проведено сравнение с полиморфизмом соответственных генов у животных крупной белой породы свиней.

Ключевые слова: QTL, RYR1, PRLR, ESR, MC4R, свиньи.

Шабаев А.В., Онищенко В.А. - Характеристика качественных показателей яиц птицы перспективных кроссов

В статье рассмотрены морфофизические показатели яиц кроссов Хай Лайн белый и Хай Лайн коричневый. Выявлены генетические и онтогенетические закономерности по признакам качества яиц птицы разных кроссов, которые могут быть использованы в дальнейшей селекционной работе.

Ключевые слова: генотип, кросс, яичная птица, масса яйца, индекс формы, выход яичной массы, масса желтка.

Шабля В.П., Задорожная И.Ю. - Селекционная и экономическая эффективность раннего прогнозирования молочной продуктивности

Приведены селекционные и экономические результаты апробации метода раннего прогнозирования молочной продуктивности на базе экстерьерных показателей телок. Доказано, что ранний отбор этим методом обеспечивает эффективную выбраковку малоценных животных в раннем возрасте, и как следствие, - получение дополнительной прибыли.

Ключевые слова: телка, селекция, ранний отбор, прогнозирование, экономическая эффективность, выбраковка, экстерьерные показатели, молочная продуктивность.

Щербина Е.В. – Особенности роста и развития молодняка птицы яичного направления продуктивности

В статье представлены результаты оценки роста цыплят яичного кросса Изя Браун в условиях Украины за 90 суточный период выращивания. Изучена динамика живой массы и сохранность поголовья птицы, сделан анализ степени изменчивости. Проанализирован среднесуточный прирост цыплят в равновесных группах, установлено преобладание опытной группы птицы над контрольной.

Ключевые слова: кросс, среднесуточный прирост, популяция, сохранность, живая масса.

Ясюк И.И. – Сравнительное изучение откормочных качеств молодняка свиней разных породных групп

Приведены откормочные качества молодняка свиней, полученных от сочетаний маток полтавской мясной породы с хряками разного направления

продуктивности. Установлено, что лучшими показателями при оптимальном кормлении характеризовались поместные подсвинки от свиноматок полтавской мясной, хряков ландрас и красной белопоясой пород.

Ключевые слова: свиноматки, хряки, скрещивание, среднесуточный прирост, кормовая единица.

Маслюк А. Н. – Возрастная динамика воспроизводительных качеств свиноматок украинской степной белой породы

Приведены результаты возрастной динамики воспроизводительных способностей свиноматок украинской степной белой породы свиней с учётом порядкового номера опороса. Установлено, многоплодие свиноматок возрастает до шестого опороса, а потом постепенно снижается, оставаясь при этом на уровне первого класса. Масса гнезда наивысшей была в третьем опоросе, а в последующих отмечен её незначительный спад.

Ключевые слова: свиньи, возрастная динамика, многоплодие, молочность, масса гнезда.

Котенджи Г.П., Левченко И.В. - Оценка воспроизводительных качеств сумского внутрипородного типа украинской чёрно-пестрой молочной породы в зависимости от происхождения и линейной принадлежности

Приведена характеристика воспроизводительных качеств коров сумского внутрипородного типа украинской чёрно-пестрой молочной породы в зависимости от происхождения и линейной принадлежности.

Ключевые слова: воспроизводительные свойства, сумской внутрипородный тип, удой, количество молочного жира.

Микитюк В.В. – Наследственная обусловленность и изменчивость селекционных признаков потомства при влиянии матерей

На основе результатов трехфакторного дисперсионного анализа определено влияние совокупного действия живой массы, длины и настрига шерсти на наследование этих признаков дочерьми. Установлено, что наиболее существенно организованные факторы влияют на изменчивость и наследование живой массы ярок.

Ключевые слова: селекционный процесс, овцы, новосозданный тип, дисперсионный анализ, консолидация.

Хмельничий Л.М., Салогуб А.М. - Убойные качества бычков специализированных мясных пород Сумского региона

Приведены результаты исследований бычков специализированных мясных пород зарубежной (абердин-ангусская, светлая аквитанская, лимузинская) и отечественной (украинская мясная) селекции, которые в возрасте 18-ти месяцев характеризовались высокими убойными и мясными качествами с высшими показателями у животных лимузинской породы

Ключевые слова: мясное скотоводство, порода, селекция, скороспелость, убойные качества, откорм.

Польская П.И., Калащук Г.П. - Выдающиеся импортно-заменяющие генетические ресурсы Украины для восстановления отрасли овцеводства на новой качественной основе

Изложены отличительные особенности и нормы кормления овец интенсивных типов – асканийских кроссбредов и асканийских черноголовых, созданных в опытном хозяйстве института животноводства «Аскания-Нова», послуживших улучшающим генофондом для выведения асканийской мясошерстной породы овец с кросбредной шерстью.

Ключевые слова: овцы, селекция, интенсивные типы, достигнутый генетический потенциал продуктивности, нормы кормления, созданная порода.

Копылова К.В., Добрянская М.Л., Вороненко В.И., Назаренко В.Г. - Генетическая структура популяции серой украинской породы крупного рогатого скота по двум типам ДНК-маркеров

Проведен анализ генетической структуры серой украинской породы крупного рогатого скота по ДНК-маркерами двух типов – QTL та ISSR. Изучен полиморфизм по локусам генов тириоглобулин (TG) и калпаин (CAPN1 530), принимающих участие в формировании качественных показателей мясной продуктивности.

Ключевые слова: тириоглобулин (TG), калпаин (CAPN1 530), ISSR, крупный рогатый скот.

Гарская Н.А., Перетятько Л.Г. - Интерьерные показатели и продуктивность свиноматок различных семейств полтавской мясной породы

Изложены материалы исследований показателей крови и продуктивности свиноматок разных генеалогических структур полтавской мясной породы в условиях ООО «Племенной завод «Беловодский» Луганской области.

Ключевые слова: полтавская мясная, семейства, свиноматки, продуктивность, кровь, лейкоцитарная формула, альбумины, глобулины, общий белок.

Залицаева А.В. - Некоторые особенности и закономерности проявления признака яйценоскости современных высокопродуктивных кроссов

Рассмотрен один из важных показателей продуктивных и воспроизводительных признаков птицы – яйценоскость и её показатели: возраст начала и наращивания, интенсивность яйценоскости, продолжительность цикла яйце кладки.

Установлено, что Хайсекс коричневый имеет превосходство, которое достигаются за счет более стремительного нарастания, меньшего спадания яйценоскости и более длительного периода стабилизации кривой яйценоскости.

Ключевые слова: яйценоскость, несушка, показатели яйценоскости, Хайсекс белый, Хайсекс коричневый.

Коваленко Т.С. - Оценка продуктивности свиней с использованием комплексного селекционного индекса

Проведены исследования перспективности использования селекционного индекса для оценки племенной ценности свиней по комплексу признаков. На основе КСИ определены типы препотентности производителей, что спо-

---

существует более эффективному проведению отбора животных с высокими показателями селекционных признаков.

Ключевые слова: Свиноводство, комплексный селекционный индекс, коэффициент наследуемости, селекционный дифференциал, генотип, порода, препотентность, внутрипородный тип.

Супрун И.А., Шинкаренко О.А. - Влияние участия лошадей рысистых пород в традиционных призах на эффективность их селекции

Сделан исторический экскурс в технологию проведения традиционных призов для лошадей рысистых пород на Киевском ипподроме.

Ключевые слова: орловская, российская рысистые породы, традиционные призы, закрытые и открыты призы, ипподромные испытания, резвость.

Жулинская О.С., Иванина А.В., Лобачева И.В. - Применение тканевого препарата из овечьей плаценты на баранах-производителях в анестральный период

Приведены результаты применения тканевого препарата из овечьей плаценты собственного приготовления на баранах-производителях. Установлено улучшение отдельных гематологических и биохимических показателей крови, стимуляцию гемопоэза и отдельных звеньев иммунитета под воздействием биогенного стимулятора. Не обнаружено негативного влияния препарата на спермопродуктивность баранов-производителей. Применение препарата за использованной схемой предупреждало сезонно обусловленное падение количественных и качественных показателей спермопродукции. Предположена целесообразность использования препарата из овечьей плаценты с целью удлинения периода получения спермопродукции от баранов-производителей в анестральный сезон.

Ключевые слова: баран, тканевой препарат, биохимия крови, лейкоформула, сперма, плацента.

Балабанова И.А., Воронцова И.Е. - Технология переработки молока без консервантов

Дана оценка технологии производства кефира и сметаны без использования консервантов, которая обеспечивает производство качественной и безопасной продукции с максимальным сохранением природных свойств молока.

Ключевые слова: молоко, консерванты, бактофуги, безопасность продуктов питания.

Нежлукченко Т.И., Пряхина Ю.В. - Обоснование технологий производства дополнительной сырья овец

Данная оценка возможностей и перспектив производства брынзы из молока тонкорунных овец. Представлен анализ существующих технологий переработки молока овец.

Ключевые слова: овцеводство, переработка молока, технологические особенности

Новгородская Н.В., Новаленко Н.О., Микитюк А.В. – Качество и безопасность спредов сливочных при использовании заменителей молочного жира

Исследованы растительные жиры на совместимость с молочным жиром и их влияние на жирнокислотный состав и органолептические показатели готового продукта.

Ключевые слова: заменитель молочного жира, спред, жирные кислоты, перекисное число, сливочное масло.

Пелых В.Г., Балабанова И.О., Горбонос Д.В. - Влияние БАД на пищевые свойства и технологию изготовления сыра

Приведена характеристика технологии производства твердого сычужного сыра «Российский» и его пищевых свойств.

Приведены перспективы и целесообразность производства сыра с добавлением БАД и их влияние на его пищевые и технологические свойства.

Ключевые слова: Сыр, БАД, Пищевая и Физиологическая ценность, Функциональные пищевые продукты.

Пелых В. Г., Балабанова И. А., Власенко А. П. - Изменения вкусовых качеств сыра рокфор в период вызревания

Характеризуется изменение вкусовых качеств и повышения товарных ценностей сыра рокфор в результате вызревания, как одной из технологических операций в производстве сыров.

Ключевые слова: технология, вызревание, рокфор коровье молоко, овчье молоко, консистенция, цвет, вкус, запах, рисунок.

Рыбалко В.П., Бирта Г.О., Бургу Ю.Г. – Взаимосвязь между гистологическими показателями длиннейшей мышцей спины и качеством мяса

От количества, свойств и размещения соединительной ткани, зависит нежность мяса. На нежность мяса также в значительной степени влияет размер и структура волокон и мышечных пучков, содержание жира и его расположения.

Проведенные научные исследования показывают, что мышечные ткани свиней, забитых живой массой 100 кг, разнородны, как за формой и величиной, так и за структурой и характеризуются значительной изменчивостью диаметра мышечных волокон. На основании большой изменчивости диаметры мышечных волокон, регенерации и дегенерации, разновидности, в их структуре и форме можно судить об активных процессах роста и развития мышечных волокна.

Ключевые слова: породы, качество, мясо, мышечные пучки, соединительная ткань, мышечные волокна, гистология, диаметр волокон.

Розпутна О.А. - Микобиота зерновых Украины и распространения токсигенных фузариев продуцирующих зеараленон

Проведенный микологический анализ зерновых кормов полученных из 7 областей Украины. Выделенная микробиота кормов была разнообразная, в ней доминировали грибы рода Fusarium, Penicillium, Mucor. Чаще всего этими видами были поражены кукуруза и соя. Токсикологическому исследованию под-

---

вергнуты 65 культур рода Fusarium установлено из них токсичными оказались – 4,6%, слаботоксичных – 41,5% а остальные были атотоксичными. Из числа выделенных 9 штаммов родуцировали зеараленон. Из них наибольшее количество F-2 токсина синтезировал виды *F. moniliforme* и *F. graminearum*.

Ключевые слова: микробиота, микромицеты, грибы рода *Fusarium*, зеараленон.

Хомин М.М. - Биохимические процессы в организме коров их продуктивность и качество молока при скармливании разного количества наноаквацитрата селена

Включение в состав кормов рациона коров II и III опытных групп наноаквацитрата Селена в количестве соответственно 30 и 60 мкг Se/ кг с.в.корма, способствует повышению дезинтоксикационных процессов в их организме (в крови возрастает концентрация фенолсульфатов и фенолглюкуронидов), улучшению качественных показателей молока, особенно у коров III опытной группы (повышение содержания витамина А, Кальция и жира). Молочная продуктивность животных II опытной группы на 4-м месяце и III - на 4- и 8-м месяцах исследований была выше, чем у коров контрольной группы соответственно на 4,4% и на 7,3 и 3,9%.

Ключевые слова: коровы, кровь, молоко, наноаквацитрат Селена, дезинтоксикационные процессы, продуктивность, качество молока.

Кузьменко Л.М. - Влияние концентрированного подсолнечного шрота на убойные качества и физико-химические свойства продуктов убоя свиней

Установлена тенденция к увеличению показателей убойного выхода подопытных свиней при включении в комбикорм разного количества по массе концентрированного подсолнечного шрота. Достоверно выше на 2,47 % был выход мяса из туши у животных, которые получали в составе комбикорма 15 % концентрированного шрота подсолнечника. В образцах длиннейшей мышцы спины этих животных отмечалось увеличение общего содержания аминокислот, главным образом, заменимых. Мясо свиней, откормленных комбикормом, в котором половину соевого шрота по массе было заменено на концентрированный подсолнечный шрот, имело более высокую пищевую и биологическую ценность, чем у свиней контрольной группы, за счет большего содержания белка.

Ключевые слова: комбикорм, среднесуточный привес, затрата корма, убойный выход, мясо, шпик, аминокислота.